

Колхозпун ажыл-агыйын чедишкннери

Бай-Тайга районун «Дөң-Терек» колхозу организастыгынын бээр беш чыы ажыл уени дургузунда организастык, ажыл-агый талазы-биле элөөн быжыккан. Колхозта 150 хире өргөлөр бар. Артель баштаар черини даргазы эш Кунгаа, партия организастык секреторы эш Чыба колхозчу активе даянган, иштинде ажыл-агыйн быжыктаар талазы-биле чугула келгелери чорудуп келген.

СЭКН ТБ-ның сентябрь, февраль-март, июнь пленумдарынын шийтирилери боттадыр дөш колхозчулар артель бүдүрүлгенин ийи-бүрү адырларынын ажыл-чорудулганын мунукузундан дыка аяктыктан. Артель чыкы тарылганы 10 ажыл хуунде бедик агротехникат деңгеле чорудуп турган дооскан, тараз культуларынын чыгыт ажылгазын аяктыктан. Колхоз 60 чылым иштинде мал ажылын хөгжүдериин планын 105 хуу, күрүнеге өт дужаарынын планын 100 хуу, дүк дужаазынын — 104 хуу, саржаг дужаазынын—100 хуу күтүстөн.

Кур болган куруккан черлерин шийтээди ажылгазынын түндүгүндө, көдө ажыл-агый артели тараз культуларынын оод иштинде кызыгастык байлак дүжүдү өстүрүп аш шыдаан. Бо чылым тарылганын планын азыр 105 гектар тараз тарыткан. Колхозчу тараз-кылар 230 гектар кызыгастык бир гектарындан-на 18 центнер база өске тараз культуларынын гектар бүрүтүндөн ортума-биле 16 центнер дүжүттү ажаап алган. Комбайн эш Чычыгас «С-4» деп комбайн-биле 275 гектар тарааны ажаган. Колхоз күрүнеге тараз дужаазынын, МТС-не натура талевинин планын 109 хуу күтүстөн болган хере-дөө чогуту 70 тонна урейлерин бүрүтүп алган. Келер чылым тарылганыга белеткеп кылдыр 370 гектар кур чер айдарткан. Оод ам сугартылыгы чорутууп турар. Кур чер айдартылыгы МТС-тин трактор бригаданын трактористери эштер Чининов, Кок-кыс олар эки ажылдадыр.

Көдө ажыл-агый артели дүжүт ажаап алышына ам дооскан болган саяктын хой нурууну ажаап алган. Хову бригаданын бригадир эш Серенот дүжүт ажаап алышынынга колхозчуларын кыш-ажылын ишн организастаан. Комбайн шапсарже тараз өстүрүнгө болган саяк сараттарынга колхозчулар Бора-оод, Делгер, Бонгар олар килекейт ажылдадыр, ол ишкан өлчөй-оол,

Дүктүг-оод, Чаан-оод олар тараа ары-лаар талазы-биле эки көргүтүлгелерин чеди алган.

Иштинде мал ажылын хөгжүдериинде хөгжөлери аддынып турар. Эш Конгар-оодун уурутулазы-биле элөөн хай колхозчулар мал кыштагалышынын белеткели чорудуп келген. Эштер Согна, Апан-оод, Делгер болган оон-даа өскелер 17 кыштагаларын септен, 40 бызаа кирер чык кажааны туруп дооскан. Иштинде 2 кажаалары база септетилген. Иштинде мал ажылында мурнакчылар көздөөн, Хойжулар Долчаа, Хүргүд олар хай кыштагаларын боттары септен алган, кыжын хайга чидиртп 5—5 тонна сипенин белеткеп, кыштагаларда өстүрүп чедирген. Артель мал кыштагалышынын белеткели колхозунда дооуп турар.

Мал кыштагалышынын планы кылдырган. Шээр мал 17 өскөк чөргө, ишек 2 кыштакта, чыгты 2 бөлүк кылдыр кыштактаан турар. Чыгты фермазын эргелекти эш С. Чыба, уруг чыгычын эш Чыкит-Байыр, ишек фермазын эргелекти эш Бада болган оон-даа өске чамды малчынар мадын беш санын менди кадаган, чаш мады чидирит чокка ажаан келген. Олар Бүгү-эвилелдин көдө ажыл-агый делгеленинге чораннар, делгелде кайгамчык дуржулгалары болган чедишкннерин көрүп, тапкып алган, колхозчуларга тайылбырлаан. Мадын баш санын өстүрер, продуктуун бедилер дугайында мал ажылдакчыларынын мунуна уруг сорулгалар туруп турар.

Колхозтун сууру—Дөң-Теректе чаш туурар чык келген турум-на немецип турар. Ийи чыгыс-ай талевиле эсугар туттуган шушту чаш бакчылар бар. Ол суурда эге школа, кижил өмгөлдөгүн салбыр, көдө магазин болган нончукчулары 300 кижил чедир өскөн нончулга бакчыны база бар. Эш Делгер бригадирден туруп бригадала мал чылым 13 куртага бакчыны туруп турган, 11 бакчыны бүрүтүп туруп дооскан, ажылгады кирген. Бригада мал кажааларынын тулунун планын база күтүстөн.

Совет Тыванын 10 чыл өвөгө күш-ажылы чык-чаа чедишкннери-биле ужуражыр дөш колхозчулар социалисттик чарыктын хүлээлгелерин боттадырып, оон эки үр-түндөлдү көргүтүлгелерин чеди алары-биле уруг күженишкннин ажылдан турар.

С. АЛЕЕТ.

Бүгү эвилелдин көдө ажыл-агый делгелезинде



Ставрополь крайнын Ипатовский районун «2-ги беш чыл» колхозунун үрелин хой фермазын эргелекти. Сталинчы шапшалык лауреаты Я. И. Ерестьянов Смоленск областын колхозчуларынга ставрополь уксаалыг хову көргүтүп турары.

Фото В. Мастоютову:

СЭТА-ның фотохрониказы.

Мал ажылынга чаа чедишкннер дээш

Тес-Хем районун Ленин аттыг көдө ажыл-агый артели тургустунга-ла беш чыл болган. Беш чылды дургузунда көдө ажыл-агыйн бүтү адырларын хөгжүдериинде элөөн чедишкннерин чеди алган. Мал ажылынын талазы-биле областтың эң уруг колхозтарынын бирөөн болуп турар.

Колхозта мал ажылынын фермазынын эргелекчилери, зоотехниктери болган мал эмпилери СЭКН Тен Комитетинин сентябрь Пленумунун доктаалын амдыралга боттадыр дөш уруг сорулгаларын салган күженишкннин ажылдан турарлар. Колхозтун иштелиштерин мадында безин 192 кижил ажаап, оон малчыларында өд-не дуржулгалыг колхозчуларын килрген.

Колхоз иштинде мадын баш санын өстүрериин үндөсүн болуп төртүр мадын өстүренинге кичээлгени салып келгени-биле 1953 чылда иштинде-биле 4761 баш төртүр мал турганындан бо чылым сентябрь 1-ге чедир 6023 баш чедир өстүргөн. Мадын чаш төлүн камгалап алары чык бүтүр-де улаткан. 1954 чылда колхозтун бүтү мадын саны 18.500 баштан ыракта ашкан. Мал өстүренин планы бо чылым сентябрь 1-ге чедир чылымны—108,5 хуу, майыстың бода мадын—104,4 хуу, хойуну—108,9 хуу, өшкүтүн—108,2 хуу күтүстөн.

Мадын уксаалыг экижидип, продукту-

луун бедилери-биле колхоз чинге-нарын дүктү 10 кошарын база 6 бутаны, 6 акырыларын садып алган. Мал ажылынын мурнакчылары көздөөн. Хойжулар Айым Чудек-оол, Шойда, чыгычылар Кунзет, Дажомба, ишекчилер Дойнуур, Биче-оод оларын кагарган малын деңгеледи улаткан, чык-бүрүде дыка хай баш мады немей өстүрүп ап турарлар.

Мадын үер продукция болган оон орулгазы көздөөн. 1954 чылда күрүнеге 61 тонна ажыл эшти, 8200 килограмм дүштү дужаап, планын ыракта ажыл күтүстөн. Сентябрьге чедир 126 муң литр сүтү саап, хай сметана, саржанын белеткепте кирген. Ичанган эртен 8 ай-ларын дургузунда мадын 200 муң рубльчиг орулганын алган.

Мадын оран-суурун болган оон чедик белеткенин кичээлгөй улаткан. Май-мыстың бода мадын, хой болган хаваннар-ның 127 кажааларын дерип кылган. 5-чаа кыштагаларда эки шынарлыг кажаалары бо чылым немей тууган. Мал чени белеткери чылымда экижип оларар. 1954 чылда 54 тонна саяктуу, 26.200 центнер сипени белеткөн.

Мал ажылын улам ийи хөгжүдүп, оон продуктуун элекшндер дөш колхозтун малчынары болган мал ажылынын тус-кай артемикалары күженишкннин ажылдан турарлар.

А. АРТЫНА.

ЧАА НОМНАР

И. П. Семин. Улетпүрге уруг эргилдени чылы. Күрүнең политиктиг нон үндүр чери, арын 102, өртөө 1 рубль 25 копек.

Брошюра болза, совет улус Коммунисттик партиянын уурутулазы-биле социалисттик тургузушкунун бүгү-ле фронттарынга шийтирилг тилгелерин чаапы алган бирги беш чыл планын баштайгы чылынга (1928—1929 ажыл-агый чылынга) түрөкатылган.

Брошюрада 3 өгөлөр бар: I. Бирги беш чыл планынын бүдүтүндө СССР-нин иштинде болган бүгү делегей байдалы. II. Улус ажыл-агыйн хөгжүдериинде бирги беш чыл планы болган оон боттадырымы дөш демиселдик өгөни. III. Бирги беш чыл планын баштайгы чылы—социалисттик үстүрүнү хөгжүдериинг шийтирилг чедишкннерин чылы.

Улетпүр бүдүрүлгелеринг политиктиг агитация. Күрүнең политиктиг нон үндүр чери, арын 136, өртөө 1 рубль 65 копек.

Улетпүр бүдүрүлгелеринг, илангыя Уралмашзаводтун, Ростсельмаштын, Горькийн В. М. Молотов аттыг автомобиль заводун, Кунгурну агы-иле комбинатынын болган өскө-дөө бүдүрүлгелеринг партия организастыгынын политиктиг агитация талазы-биле ажылдарында дуржулгаларын дугайында дыка хай авторларын чүдүлдери брошюрада кирген.

Бонн өмкөн-негекчи дайымын белеткеп турар. Неңе дылдан Г. Кычкава өчүлдүр, Даптыкмын литература нарлап үндүр чер, арын 159, өртөө 3 рубль 20 копек.

Барын Германияда катан төртүтүдүрүп турар герман милитаризмин, оон кол төлөөлөкчелерин болган идеологтарынын дугайы, герман агрессиянын сорук килричкелери болган организастыгы—немей монополияларын катан тургузуп турарынын дугайы, АКШ-тың империализм-теринде дүлгөчөй болган дуалалык-биле Аденауэрин бонн рейхте чызын чорудуп турары дайында идеологтун белеткедиг дугайы нон чүтүлгөп турар.

Герман милитаризм Европаның улустарына уруг аймык болуп турар дөрчөн номда чыкк кылдыр кирген материал бүдүрүлдиг-биле көргүзүп турар. Ам безин 400 барым-герман бүдүрүлгелер шериг материалдарын бүдүрүп, чүс-чүс муң нечтер боо-чепсек чанында туруп турар.

Л. Зимон. АКШ-тың бойдуз муразын болган оларын ажылгап турары. География ному үндүр чер, арын 134, 2 р. 25 к.

АКШ-тың капиталистери өске чурттарын ишкан, база-ла эң уруг ажыл кончаан азыр дөш, иштинде дөш херегелдерин дугайында, келер үениң салгалчыларынын херегелдерин дугайында сагын салбай-даа бойдуз байлактарын канчаар-даа аажок арастанып-биле уруг-чыл турарын автор херек кырында байлак материалды амгылаш, көргүзүп турар.

Номда 5 өгөлөр бар: Арга-агый болган оларын арастанып-биле уугулап турары. Херзүннер болган оларын үнүш-дүжүтүп, уугулап турары. Баам тылар байлактар болган оларын ажылгап турары. Эң ууг хейнер, оларын ажылаарынын болдунар аргалары болган гитротехникти туудушкунуң херек апырында байла-лы. Чурттуң суг кур-үштерин ажыгаар турарынын ишти түндөдери.

Г. Шахназаров. Кижилерин болган нацияларын дөң эргелерин принципин буржуазия чүге хеме басып турары? Күрүнең политиктиг нон үндүр чери, арын 61, өртөө 60 копек.

Буржуазия болза улустарын болган нацияларын дөң эргелерин принципин өзү барымдаалап чарамышаан, херек кырында дармалдык болган мөлчүлдөдиг политиканы канчаар чорудуп турарында дугайы номда чугаалап турар. Амгы үедө анган империализм дөң болган дөң өскө-дөө мөлчүлдөдиг аяндаа колония болган хамаарылгалыг чурттарын 500 миллион чуртакчылары туруп турар. Америка империализм 150 миллион ажыл чуртакчы чонуг барык-ла бүгү Латин Американы дарлап турарлар.

Брошюрада 6 өгө бар: Буржуа иштинде дөң эргелер чорутуп үнөш. Империализм—демократиянын дайымы. АКШ—ажылчы чоннарнын өргө-шөө чөк чорутуп болган национал дармалдык туртугу. Буржуа чагарычылар боттарынын чурттарынын хамаарылгалыг чорутуу долзар калчаар салдыган турарлар. Демократиянын тугу идеологтун колдары. Социализм үенде демократиянын тилгелези.

В. Боровский. Капитализмнің делегей—ажылчы чоннарнын чедиммес түрөгөлиниң болган дармалдык делегей. Күрүнең политиктиг нон үндүр чери, арын 55, өртөө 55 копек.

Капиталисттик делегей бүгү-ле чүдөдөр болза, чедиммес түрөгөдө чурттан турар миллион-миллион кижилерин аялданарган күш-ажылы-биле тургустунган национал байлактарын «шымыр турар» деп өркөк хуу өңүлдүлгелеринде амгышкынычче улаган дөрчөлдиг дугайында чүдүлү брошюрада үндөлдөп көргүсөн.

Росфельдинг «Стандарт ойл» деп комбинатын 1933 чылда 500 миллион доллар арыг ажыл кончааны алган, оо болза 1934 чылда тургангадан барык-ла 5 катан хей. Өскө-дөө монополия болган-ла канчаар-даа аажок уруг ажыл-кончааны ап турарлар. Мичаарга АКШ-тың үстүрүндө ажаап турар бүгү-ле ажылчыларын ажыл-тоенири 1944 болган 1949 чылдарын арамында 30 хуу куулап баткан. 1949 чылдын соонда ажылчы чонуг амдырлар дөңдөлдиг улам ийи дүжүлгөшкннин үргүтүлгөшкннин турган.

АКШ-ла амдыралдык өртөө 1947 чылдан 1953 чылдын төчүзүгө чедир 20 хуулан ажыл өскөн. Ажыл чоктарынд болган чурттык ажыл чоктарынд аралында миллион-миллион кижилер саяктын турарлар. АКШ-та чырдыгышында чырыгаалар, ийи 10 миллион ажыл бижик билбес кижилер саяктын турар херегинде-ле, 1953—1954 чылдарда күрүне бөдөлдөдиг чүгө 0,4 хууу болуп турар.

Өскө-дөө капиталисттик чурттарда бай-дак база-ла ийиң болуп турар. Колония болган хамаарылгалыг чурттарын улустар империализмдерин үстөп-дөрбөдөс турарын көргөсөн барымдааларын автор чыкк кылдыр килрип турар. КИО-нун экономикалык болган содал чөвүлдөдиг барымдааларын өзүгар алырга, национал орулгалыг чуртталгы чонуг кижиле бажына оонакыры АКШ-ла бодаарга Финляндияда 33 катан өтөш, Голландияда бодаарга Индонезияда 20 катан өтөш болуп турар. Латин Американын чурттарында чурттан турар 150 миллион кижиден 90 миллион кижиле доктаамал аштан турар.

Школага ада-иелер хуралы

Ындын № 9 школанынга ийи классчыларын ада-иелерин хуралы болган. Ада-иелер чылым чедишкннерин эрттеринге ада-иелерин талазындан уруг хамаарылгалыг болуп турарын классың урууткуч башкысы Мария Ивановна Индоокина чугаалаан.

Эрткен өөрдөлгө чылымда бирги классың 35 өөрдөлгөчлери шушту ийи класске шилчип, биче өвөс чедишкннерин чеди алганнар. Ам соруга—ол чедишкннерин улам-на быжыктап, ада-иелерин талазындан урууттарынын өөрдөлгөчлери эки дулааларын күштелдирери болуп. Ындыг-даа болза эрткен өөрдөлгө чылымда чамдык ада-иелердин

урууттарынын өөрдөлгөчлери думалапшып чоруктар база бар болуп турган. Чижээ, бакчыны оналгалыг канчаар күсөдип турарын чамдык ада-иелер хынап көрбөй, уугуларын кижизилгелеринг кошкак үлгүлөп салып турганы-биле чамдык өөрдөлгөчлери өөрдөлгөч болза бо-луп эртен.

Хуралга ада-иелер комитетинин составын чартаан. Ада-иелер урууттарынын доктаамал эки өөрдөлгөч болуп чедишкннерин, оларын кол кичээлди күсөдип турарын, урууттарынын чурумун быжык дурдарын боттарынын салгалдарында хүлээлгеннер.

М. МИНЧИМАА.

Күрүнең сагылга-чурумун шыңгыы сагыыр

Коммунисттик партия В. И. Ленинни болган И. В. Сталинни айтышкынары удурула болдурбушаан, бистиң чуртувуска коммунизмин тургузарынын кол чөкөсө болуп Совет күрүнең быжыктаарында, оон ажыл-агый-организастык болган культура кижизилгелери ажылдары салбыртырынга, партиянын болган күрүнең уус-биле дарылазынын шуудуучуларын шыңгыошкыч килрирелге уруг кичээлгени салып турар.

Миллион-миллион совет кижилерин өзөд-соруун болган чогаалдык күжө-нишкннерин даяштырары, коммунизм туудушкунун ордуна туруп турар кан-дыг-даа бергелерин аштып шыдаар, чангыс-эпит күчүлү коллективне олар-мы сырып даяштырары организастык уруг ажылды негеп турар. Ичанганштың, партия күрүне ашарыны сыйдырар дугайында могак чок сагыш салып турар. Оон ажылын экижидерин, ажыл уламдыктар болган чымыр бюрократыг чорутуу-биле демиселдин айтырларын партиянын сөздөлгөсүнө, өөрдөлгөчлөрүнүн, СЭКН ТБ-ның Пленумдарына вах уда чугаалакын турган. Партиянын саям салышкынын ачымы-биле коммунизм тургузушкуну дөш демисеге партиянын политиктигин, оон кол шу-гумунун идеологтун даяшкычтыг болуп күрүнең күчүлү аппараты бистиң чуртувуска тургустунган.

Ажылчы чоннарнын амдыралынын бүгү талааларын хаара туруп турар совет, ажыл-агый, культура-чырымышынын болган өскө-дөө ийи-бүрү албан черлеринде болган организастыктардан бистиң күрүне аппаратын тургустунган деп чүе билдирген. Күрүнең ол уруг машиназын хай санын эволюциянын ажыл-чорудулганын катыштырар чорук оларын практиктик ажылы ажыл-агыйн болган культура тургузушкунун кол-кол сорулгаларын шийтирлээрине чагыртыр дөш болза, күрүнең сагылга-

чурумун шыңгыы сагымы чугула.

Күрүнең сагылга-чурумун сагымынын айтырларын коммунистери болган бүгү совет амдыралчыларын ийи кижилеринин өргөж чугула негедели кылдыр, коммунисттик туудушкунун чедишкннерин хандырып турар чугула чедиктерин бирөөн кылдыр коммунисттик партия калжн көрүп келген. Партиянын болган чазактык шийтирилгелерин амдырал кырынга чедишкннерин боттадырар дөш кадрларын бедик тарымсалгалык болуп чорукта чүткүдүп кижилери күрүне аппаратын оон солгаар саймаларынын чугула херөө, коммунизм туудушкунунга оон ролюн хажык чөк бедилери болуп.

Бакан совет улус партия болган чазактык чогаалды кылганы көдө ажыл-агыйн бүгү адырларын, уаустун херегеленин баранарын бүдүрүп үндүрериин дайычын программалы күсөдип турар үедө бо айтырлар онза чиди-биле тургустунуп турар. Бо чугула өзүлү бүгү уаусчу сорулганы күсөдериинге уаустун бүгү күштеринин күженишкннин, чуртун иштин бүгү курламыларын мобилластаары негетини турар. Ону кылдыр бистиң аппаратынын бүгү амдыралчылары күрүнең сагылга-чурумун эң шыңгыы сагымын хандырган турары өргөжөк чугула.

СЭКН ТБ-ның июнь Пленуму көдө ажыл-агыйн өөдүренин талазы-биле чоруткан ажылдык түндөс кылган болган оон солгаары сорулгаларын төлөлдөө. Оон-биле кадм СССР-нин көдө ажыл-агый болган сохколар министр-стволарынын, чамдык областтарын, крайларын, республикаларын партия болган совет органдарын талазындан бо ажылдык удурутулазында ууг чедиктерин Пленум дөңдөлгөн. Чүгө билдиргиле организастык ажыл, күрүнең сагылга-чурумун шыңгыы сагымын бистиң ажыл-агыйымыста бар болуп турар ууг кур-

ламдарын эң долдуу-биле ажылдарын болган херектик чедишкннерин чеди аларын Пленум догарай көргүзүп турар.

Күрүнең сагылга-чуруму—делгем билдишкн, ол бодунга албанын, бүдүрүлгенин, саң-хөвүн сагылга-чурумун килрип турар. Күрүне планын күсөтсөн, эки шынарлыг өвөс азы комплекстиг өвөс продукциянын үндүрери, уаус ажыл-агыйына, херегелечиге чугула ассортиментиин сагылазы, ажыл-агыйын камныг өвөс чорудары болган оон-даа өскелер—күрүнеге болган уауска когаралды таварыштырып турар, күрүнең сагылга-чурумун үрөөн шыңгыы хажыдышкынын чорук болуп.

Күрүнең сагылга-чурумун шыңгыы сагымы чорук ууруткуч бүрүтүгө дааскан ажылдык уаустогуну күш-ажылдык болган материалдык эң биче чарыгалдарын кылмып турган ажылдык организастык, ажыл-агыйн эң ууг түндөс чеди алган турарын хүлээлгип турар. Коммунисттик партиянын кижизилгелери совет болган ажыл-агыйн ууруткучларынын ууг хай кеени боттарынын ажылы шап мичаар тургустунуп турар. Партиянын болган чазактык айтышкынынын уга-шынарын ханды билер, ол айтышкынынын амдырал кырынга шыныгы, ак сеткилдиг боттадырып турар болган оларын чорудары хоозун чүе өвөс, харын адырларын херөө, партиянын, чазактын мунуна, уаустун мунуна болдуноп бедик хүлээлгенин херөө деп санап турар ындыг кижилерин партия өстүргөн.

Индыг болза-даа, дааскан ажылды өзү барымдаалап көөр, партиянын болган чазактык айтышкынынын боттадырары дөш демисеге чогуп ишлейин салбас, албан черинин кызымы эрге-ажыктарын ишти күрүнеңинде өрү көөр, өөзү-биле күрүнең сагылга-чурумун үрөө ажыл-агыйымыста бистиң кадрларымыстын иштин-

де ам-даа бар.

Индыг чижекти ап көрөөл.

СССР чызын болган Россия федерациянын чызын доктаалдары-биле чурт уурутулгун, тышын кооперациянын болган инвадирит кооперациянын бүдүрүлгелери кол планын күсөп-биле ийи наздыгы, школа наздыгы чептөөн болган школа наздыгы урууга бүгү чүлөк-носки (уктар) кылмыларынын, трикотаж хептиг болган даптык хептин, икитик болган кадис икитик 30 хуулан эвөш эвөш бүдүрүп үндүрери ханды-чурт хүлээлгелит турган. Индыг болза-даа РСФСР-нин чурт болган оттулар чүтү метириин министрствозунд ууруткучулары база Роспромсовет кидис икитин өскөш 1953 чылдын планында көрбөгөн барган. Кымылгазын уугулар ассорти-ментинин бүдүрүп үндүрүп турарынын талазы-биле план болган хынаала чөк болуп турганындан чурт болган кооперация уурутулу бо кылмыларын дыка ченес бүдүрүп үндүрүп турган. Индыг наздыгы шыдажыр аажок байдалды чылдаган болза, арут болган кооперация уурутулгун чамдык ууруткучуларынын планын эрелгөй күсөдөсүн стрепитин, кылмыларын уруугар ассортиментинге бо-даарга, эвөш күш кирер база бөлү-биле садар өртөө өрай бедик продукцияны кылды үндүрер деп бодап алганмыда болуп.

Күрүне планын күсөдери—ууруткуч бүрүтүгө үрөп болбөс тоюлу. Мичаарга чугула болза, планын калжыг-даа арга-биле күсөдир дугайында өвөс болуп турар. Херек болза, анаа-ла саннарда болган рубльдерде өвөс, харын чуртка, совет херегелечиге чугула продукция бөриде. Бүдүрүлгө планын күсөдөсүн өзү барымдаалап көөр чорук совет херегелечиге эрге-ажыктарын, күрүнең өргө-ажыктарын кызматраар чорукка чедир.

Чамдык организастык ажылында ууруткучтын канцеляржи-бюрократыг аргалары бар болуп турары ууг хоралыг. Дириг болган боттуг организастык ажыл саякынар агышкыны-биле солтуруп турар хоралыг практика күрүне аппаратынын чамдык эволюциянын ажылына

бар болуп турарын партияны Тен Комитет айтыган. Канцеляржи-бюрократыг ууруткучтын аргазы күрүне аппаратынын амдыралчыларын, ажыл-агый кадрларын дирит, ажыл-херектен чуртталдары, айтырларын шийтирлээрине харамында чөк, уаамдыктар чоруктары үндүрүп турар. Бо бүгү чоруктар кидинде барып күрүнең сагылга-чурму үрөөниге чедир.

Логарифм шугумарын бүдүрүп үндүрери организастык чижекти көргүзө-линер. РСФСР-нин Министрлер Чөвүлдө эртен чылым чурт болган олар чүтү үлөтүрүтүг Министрствозуна логарифм шугумарын кылдырып шийтээди алган, бо чылым ову бүдүрүп үндүрери эгелээр иштинде турар. Эргелде турар бүдүрүлгелерин болдунар аргазын боттуг, ажыл-херек кырында илерили, ооналганы бүт-сөдип болуп бүдүрүлгелерге чыгымы таралды, бо шугумарын бүдүрүп үндүрери иштинде алгында дулааларынын орнуна, министрство бүдүрү

Совет Эвилелиниң Чазак төлөөлөрүн Мао Цзэ-дуннун хүлээп алганы

ПЕКИН. (СЭТА). Кыдат Улус Республикасынын Даргазы Мао Цзэ-дун Кыдат Улус Республикасынын беш чыл өнүк байырагына киржири-биле Кыдатта барган Совет чазактын төлөөлөрүн—СЭКП Төп Комитетинин Бирги Секретары болган СССР-нун Дэди Советинин Президиумунун кезиктү Н. С. Хрущевту, база төлөөлөрүн кезиктү: СССР-нун Министрлер Чөвүлелиниң Даргазынын Бирги Оралакчысы Н. А. Булганинни, СССР-нун Министрлер Чөвүлелиниң Даргазынын Оралакчысы А. П. Микоянны, ВПСН-тин Даргазы Н. М. Шверникти, СССР-нун Кудуртуну Министрин Г. Ф. Алексеевти, «Правда» журналынын редактору А. Т. Шенниковту, СЭКП-нун Москва хооромунун секретары Е. А. Фурцеваны, Узбек ССР-нун Тууду материалдарынын улетпуртуну Министрин Я. С. Насреддинованы, СССР-нун Кыдат Улус Республикасына элчини П. Ф. Юдинни, СЭКП ТБ-нын калдыс өргөдөлгөн В. П. Степановту сентябрь 30-де хүндүстүңүз 3 шакта хүлээп алган.

Хүлээп алыныкчыга Чу Дэ, Лю Шао-ци, Чжоу Эн-лай, Чань Юнь, Дун Би-у, Дянь Бо-цзуй, Пын Дэ-хуй, Пын Чжэнь, Ден Сяопин, Дон Цзя-хуай, Ли Фу-чунь олар оруушкан.

Польшанын чазак төлөөлөрүн Мао Цзэ-дуннун хүлээп алганы

ПЕКИН. Сянхуа агентилелиниң дамыкчыларын Бугулар алдыга, Кыдат Улус Республикасынын беш чыл өнүк байырагына киржири-биле Пекинде келген Польшанын патшак ажалчы партиязынын ТБ-анын бирги секретары Болеслав Берутта баштаган Польшанын чазак төлөөлөрүн Кыдат Улус Республикасынын даргазы Мао Цзэ-дун сентябрь 28-те хүлээп алган.

(СЭТА).

КУДР-нын чазак төлөөлөрүн Мао Цзэ-дуннун хүлээп алганы

ПЕКИН. Сянхуа агентилелиниң дамыкчылары турарында алдыга, Кыдат Улус Республикасынын беш чыл өнүк байырагына киржири-биле чалаттыр келген, маршал Ким Ир Сенге баштаган Корея Улус-Демократтыг Республикасынын чазак төлөөлөрүн Кыдат Улус Республикасынын даргазы Мао Цзэ-дун сентябрь 28-те хүлээп алган.

(СЭТА).

Венгриянын чер-чер советтеринге соңгулааларнын дугайында дүрүм

БУДАПЕШТ. Бүрүн хуралынын өсөөгү сессиясында хүлээп алган чер-чер советтеринге депутаттар соңгулааларынын дугайында хоюлуну төгүдөрү-биле Венгрия Улус-Демократтыг Республикасынын Министрлер Чөвүлели ноябрь 28-те болур соңгулааларнын дугайында дүрүмү бардыкан.

(СЭТА).

НОМЧУКЧУЛАРЫНЫ АЙТЫРЫГЛАРЫНГА ХАРЫБЛАР

Америк легион деп чүл?

Чыд бүрүдө АКШ-тын бир уаут хоорайында Америк легионуң — эң уаут шеригтерден фашисттик организациянын съездин болуп эртип турар, оң кезиктүнери 3 миллион кижи салынып турар. Чүртүңү бүгү кылдыгылардан ээс турар делегаторлардын саны эдөөн аш мун кижи чедип турар, олар дыка-ла турарык. Олар тускай хевир-биле кыган хетерин кетирген, пистолеттер, демп ургутур болган халыкчалар-биле чөсөткелден алган кудуларда сымарлаштып чорудулар. Легионнар анык хөрөңдөөр-биле ужурашы бергенде олардын салдыктыктан, боттарынын «ойнаарактарын» көргүдү түрүп бөөрөр. Польша-биле легионнарнын азынчалык эскербөөн чүве ышкан эртип, оларны хүндүлден көрү турар. Легионуң кезиктүнеринин хөй нурууу биче салыг черлеринин кырган эолери, биче салыкчалар, уаут компанияларынын болган байыларынын албан-хаалчылары делегейдин бирги болган ийги дабын-нарынын киржикчилери болуп турар.

Эң уаут компаниялар Америк легиону делегейин бирги дамыкчыны соонда улаваанда — 1919 чылда, чуртка азы совет-америкалык шимчөөшкүнн өскөткөн болган АКШ-тын ажалчыларыннын профилелдерге каттыжар дөөш демиселде күштегелениң үеинде тургусканнар. 1919 чылдын күзүндө, Америк легиону тургусканынын үеинде 2 миллион ажалчылар амык сокотканнар, ол сав болза, америк ажалчы шимчөөшкүнн төөгүндө мынчага чедир көзүлбөн сан болур. Ичкарда Америк реакция ажал сокотканынын идеяны киржи-чилерин болган профилел шимчөөшкүнн ажалдыкчыларын «дамыкчылар» деп адал турганнар. Мычанга легион «че хуу америкалык» дөөш демиселдин

Кыдат Улус Республиканың беш чылы

Пекинге болган байырыг хурал

ПЕКИН. Сентябрь 30-де Пекинге Хуай-жэньтан залга Кыдат Улус Республикасынын тургустунганынын беш чыл өнүк хол-баштырган байырыг хурал болган. Найысмадың хөй-инитизинин хөй санын төлөөлөкчилери, Кыдаттыг Коммунисттик партиянын Төп Комитетинин кезиктүнери, уаус төлөөлөкчилеринин Бүгү-кыдат хуралынын депутаттары, күш-аалымдык маалымдары, литераторларын, уран-чүүүдүчү төлөөлөкчилери, кыдат уаут-тин адамыры кажилери залга чыгыган.

Байырадыг кылдыр шимчөө сценанын ал-көк өнүк ханымында Кыдат Улус Республикасынын уаут сүлөөс болган алардыг саннар: 1949—1954.

7 шак 15 минутада димиттиг үргүчүлөдиг адим чыксаакыны болуп турганда Кыдат Улус Республикасынын Даргазы Мао Цзэ-дун, Кыдат Улус Республикасынын Даргазынын оралакчысы Чу Дэ, уаус төлөөлөкчилеринин Бүгү-кыдат хуралынын Доктамаал комитетинин даргазы Лю Шао-ци, Бүрүн чөвүлелинин премьери Чжоу Эн-лай, уаус төлөөлөкчилеринин Бүгү-кыдат хуралынын Доктамаал комитетинин даргазын оралакчылары Сун Цин-ли, Линь Бо-цзуй болган кыдат хуралынын оң-оң-а эске уаутуучу ажалдыкчыларын президиумга олуттары эдөөн. Олар-биле кады бүгү олуту турганынын инг адим чыксаакыны болуп турганда Совет чазактын төлөөлөрүн кезиктүнери Н. С. Хрущев, И. А. Булганин, А. П. Микоян, Н. М. Шверник болган Польшанын, Корея Улус-Демократтыг Республикасынын, Румыниянын, Моңг Арат Республикасынын, Чехословакиянын, Венгриянын, Герман Демократтыг Республикасынын, Болгариянын, Вьетнамнын Демократтыг Республикасынын, Албаниянын чазак төлөөлөрүнүн баштыкчылары хуралдын президиумунга үнүп келген.

Хуралды даргазын Лю Шао-ци Кыдат Улус Республикасынын чарлап тургусканынын беш чыл өнүк холбаштырган байырыг хуралды халгышкан, байыр чедирши-нинин болган сорук киришкенин чыг-рык сөстөр дөөш чүве чугаалаанга өөрүп чегиренин илереткен. Кыдат Улус Республикасынын уауус моон-даа мый улам уаут чедиршикенин чедип алыр дөр бү-зүрдешкенин Лю Шао-ци илереткен.

Төлөөлөр, аалчылар болган бүгү олутурун чыгыс уауту турган, өркен беш чылдарын дүргүздө Кыдат Улус Республикасынын чедип алган чедирши-неринге алдар кылдыр, Кыдаттыг Коммунисттик партияныкы база кыдат хуралын уаутуучуларында болган уаутуң баштыкчыны Мао Цзэ-дунга алдар кылдыр үрдө-соксавас инг байырагынын кыган.

«Москва—Пекин» деп ырындык—кыдат болган совет уаутарын байырагынын ырындык аалганы залга байырадыг бол-ган күчүлүг дынчанын турган.

(СЭТА).

Чехословакияның Национал хуралының депутаттарына кандидаттар депшидилгези өгөлөөн

ПРАГА. Чехословакия республиканын хоорайларында болган суурарында Национал хуралдын депутаттарына кандидаттар депшидилгезини эгелөөн.

Залутуң Сталин аттыг (Устеч областьта) заводунуң ажалчылары болган албан-хаалчылары Национал хуралдын депутаттарына кандидаттарга Чехословакия Республикасынын премьер-министринин, Чехословакиянын Коммунисттик партиясынын ТБ-анын Политбюро кезиктү Вильям Ширский депшигенер. Острава областьта Клемент Готвальд аттыг металлургия комбинатынын коллективин Национал хуралдын депутаттын кандидаттары Чехословакиянын Коммунисттик партиясынын Төп

Комитетинин бирги секретары Антоний Новотныйн чыгыс үн-биле депшиткен. Вишков гарнизонуң (Брнен областьта) солдаттары болган офицерлерин Национал хуралдын депутаттын кандидаттары премьер-министринин бирги оралакчы болган Национал камгалады министр, ЧКП-нын ТБ-анын Политбюро кезиктү Алексей Чепичкит депшиткенер. Битков-тун Клемент Готвальд аттыг (Острава областьта) металлургия заводунуң коллективин Национал хуралдын депутаттын кандидаттары Чехословакиянын премьер-министринин бирги оралакчы, ЧКП-нын ТБ-анын Политбюро кезиктү Яромар Доланский депшиткен.

(СЭТА).

КНО-нун Кол Ассамблеясының IX сессиязы

НЬЮ-ЙОРК, сентябрь 29. КНО-нун Кол Ассамблеясының сентябрь 28-те эртеңги хуралына Уругвайнын болган Таиландтын төлөөлөкчилери санал берген.

Уругвайнын төлөөлөкчиси Гамарра боду-дун овалынын хөй кезинде КНО-нун өрөдигит, социал болган экономикагит өргөннанын амык-чорудулганын күн-төлөөлөрүн эргөжөч чугулазын чугаалап, оң-биле холбаштыр уаутар аразы-нын агентилелин тургустунганын америк планын деткирениң дугайын кедөгезен. Шериг интервенция-биле холбаштыр Гватемаланын чазактын хоумданын көөрү Алымы чок чорутуң Чөвүлелиниң ойна-алымы Гамарра буруу шалкын. (Агрессорларга уаут Гватемаланын чазактын хоумданын Каттышкан Штаттар баштап бөдүк чурттар Алымы чок чорутуң чөвүлелинге үзүлөөн); Совет Эвилелиниң төлөөлөкчиси Гватемаланын чазактын хоумданын Чөвүлелиге көөрүн итеп турганы билдин-гир болгай.

Уругвайнын төлөөлөкчиси оң төлөөлөри уаутарын национал камаарышпас чорук дөш демисел-биле холбоалыг айтыр-ганы КНО-нун көрдөгезинге көдүрүп үндүргөн төлөөлөрүн деткир аларын кедөгезен.

Таиландтын төлөөлөкчиси Вон Вай-даккон Азияда тайбыга «коммунисттик агрессия» кыжанып турар анын кылдыр чугаалаан. Индия-Видатта чедип алдын-ган тайбычдыгыга чүгө «тур» болуп турар деп ол баштып турган. Таиландтын төлөөлөкчиси чугаалынын хөй кезинде АКШ-тын инциденттерин эсугар агрессия блоктарын болган керээлерин тургузуп турарын маанат эртирген.

КНО-нун Кол Ассамблеясынын худу-к хуралына Чоу Зеландиянын болган Пакистанын төлөөлөкчилери санал берген.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

КНО-нун Кол Ассамблеясынын худу-к хуралына Чоу Зеландиянын болган Пакистанын төлөөлөкчилери санал берген.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Чоу Зеландиянын төлөөлөкчиси Мурро-дэри Магил керээзин эпугут камгала-нычы хемчө кылдыр көргүзгөнни ора-дун.

Индонезиянын хөй-инитизин улустар аразында кады ажилдажылга дөөш демисежиң турар

ДЖАКАРТА. Мурнуу-Чоон Азиянын улустарын амык чок чорутуң айтыр-гыларынче индонези парлаага уаут кичөөгөй салып турар. Неру биле Састра-миджойон чугаалажышыны, а ол ышкан Ну-биле Састра-миджойон чүве, ажалчыныны Азиянын улустарын чыгыс-ай чоруту тургустунганын хөрөң-гө чугула рольду ойнал турар деп «Мери-ла» сөзү болган өскө-даа солуннар санал турар.

Индонезиянын национал партиязынын даргазы Сидик Джойосуартонун кедөгезин парлаан. Ияда чугаалап турары бол-за, счазактын национал партия уаутуң тур-ра-ла болза, дайын кысыкчыны калдыр-даа блокка Индонезия киришсе ужурут. Индонезия тайбынын эргө-ажыны дөөш тускай идеяныгит политиканы чорудар болган моон сонгаар-даа чорунар.

«Тайбында уаут айымды» чедип Мурнуу Чоон Азияга шериг болгон тургу-зганын дугайында керөөн Джойосуартонун чилин-биле шүтүмчүлөөн.

Индонезиянын коммунисттик партиязы-нын чыгыс секретары Айдиттин парлаан меделегинде демсеген турары болза, Неру биле Чоун Эн-лайны кады кылган меделегинде беш принциптер улам уаут деткимени аш турар, чүгө дөргө, ол принциптер тайбынче ултанган.

Састра-миджойонун Ден болган Рагуниче чорутуруң чугулазын Айдит ай-тын турар.

(СЭТА).

Болливиянын тараачыннары чер дөөш демисежиң турар

МОНТЕВИДЕО. Монтевидео радиону-нун тынчын турарын бугулар алдыга, Каулоликада (Болливия) чери хуваал бөөрин итеп тараачыннарын дүрү, роошкени болуп турар. Тараачыннарын шимчөөшкүнн баары-биле болгон эргө-чаргалаар Каулоликада шеригтер чорут-кан. Солдаттар биле тараачыннарын тараачыннарыннын түнелинде алу-ргенер болган балыгланганнар бар болган.

(СЭТА).

Уругвайда ажал соксадышкынныг шимчөөшкүнн

МОНТЕВИДЕО. Сентябрь 27-те Монте-видеога күн-ажымдык байдалын эки-чилерин негөөн типография ажалдыкчы-ларын 48 шакты бүгү нинти ажал сок-садышкынныг өткөдөн. Ажал соксадышкын-ныг хоорайнын бүгү типографияларын хаара туткан. Бир өсөө аларнын негеле-лери халдырын бербе болза, доктамаал өсөө хуусады бүгү-инитизин ажал сок-садышкынны чарларын амык совет-калар негележөөнөр.

(СЭТА).

Ханойда байдалдар

ПЕКИН. Сянхуа агентилелиниң кор-респондентинин Сонгу Вьетнамдан да-мыкчы турары-биле алдыга, Ханойда чурттакчылары Нго Динь Деминг чазак-нын дүжүметтеринин аларын Мурнуу Вьетнамче чорутуунда алабай турарында уаутарын турарлар. Дыка хөй кижи туттурба-биле чаштына берген болган тургунай берген.

Туттурун хоругдаттырганнарнын ара-зында ортумак шөлөөлөң директору, му-ниципалитеттин хөй-инити ажалдыкчы-нын килдөөн директору өскө-даа тех-никити тускай эртемнигер бары билдин-гити турар. Польша-биле болган сол-даттарын дыка хөй муруну чүгө чор-уруунуң орнуна дүргөн-не дөш чорутуу болан турарлар.

Ханойнун парлаагынын айтып тур-ары болза, бодажы 3-кү баталь-онуунуң солдаттары болган офицерлер ир-бач турар. Сонгу Вьетнамда 3-кү шериг ротанында дыка хөй солдаттар ирбач чорутушкан.

Боттарынын бугурадынын сөөртүп болган муруну чүгө чорун шылдыкы-нын дугайында хуу фабрикаларын болган фирмаларын чарлардын Ханойда үнүп турар солуннара парлаан.

(СЭТА).

Японияда шуурганнын үржүү

ШАНХАЙ. Япониянын радионуң дык-палды турары-биле алдыга, Япониянын кырында болган шуурганнын уржудын 4875-тен өлөөш өсөө суднолар когаран деп дамыкчы амык чок чорутуң өргө-лөй дыктыган. Ол болза, Япониянын транспортунга долайын калган бир ша-ка чедиргени догадарлардан эң уаут ко-гарал болур. Устүдө айтылган судно-лардан 876 судно сүгжө кирген, 130 судно эрчик унган азы сымк черде чымыл-кан хире, билдинисе болуп турар. 3467 судно-трелген, 150 судно далайже апар-ган, 250 судно эч чок чыткен.

Ол халаттыг амык бодунуң хемчөө-лүн талазы-биле Япониянын төөгүндө болуп көрбөө болуп турар.

(СЭТА).

Харымсалгалыг редактор Д. О. БЕГЗИ.

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕСИ: Кызыл, Шетингиз кудучузу, бөжөк № 3. ТЕЛЕФОН харымсалгалыг секретарының 3—68, пропаганда болган кедө

НАРЫ: Харымсалгалыг редакторунун 3—62, харымсалгалыг редакторунун оралакчынын, партижи амыдырал, куду-тура болган амыдырал килдистеринин 3—83.

абыдырал килдистеринин 3—83, интиги информация килдизинин 3—85.

Куду-тура өргөдөлгөнүн типографиязы